

Kim jestem w internecie?

WIEDZA W PIGUŁCE

Kim jestem? Jak widzą mnie inni? Czy jestem zadowolony z mojego wizerunku? — Te pytania warto sobie zadać przy okazji rozważań o relacjach z innymi za pośrednictwem internetu.

W internecie przetrwają informacje, o których ludzie mogą już nie pamiętać. Wprowadzone do niego treści pozostają tam bardzo długo i można do nich dotrzeć w każdej chwili. Nawet po usunięciu danych, w sieci pozostaje po nich ślad, np. na serwerach wyszukiwarek. A przecież wszystko, co o tobie można znaleźć w internecie, wpływa na twój wizerunek w oczach innych użytkowników.

Czy chciałbyś, żeby twój internetowy obraz przedstawiał osobę nieuprzejmą, niemyślącą o innych? Z pewnością nie. W kontaktach z innymi użytkownikami sieci przestrzegaj zasad kultury tak samo, jak w kontaktach bezpośrednich. Choć główne wytyczne dobrego zachowania pozostają takie same, w internecie kulturę osobistą pokazujemy trochę inaczej — m.in. poprzez wystrzeganie się spamowania czy trollowania, uważne i poprawne pisanie maili, niezaśmiecanie sieci. Stosowanie się do zasad netykiety sprawia, że także i inni chcą się do nas odnosić z szacunkiem.

Przestrzenią spotkań z innymi użytkownikami sieci są media społecznościowe. Forum, serwis społecznościowy, wirtualny świat gry — każde z tych miejsc rządzi się własnymi prawami. Inaczej przebiegają w nich kontakty z internautami i inne przybierają formy. Wynika to np. z tego, że w serwisie społecznościowym twój znajomi wiedzą, kim jesteś naprawdę, a na forum zwykle nie. Anonimowość jednak nie oznacza, że możesz łamać zasady netykiety. Przecież zawsze za nickiem czy awatarem kryje się prawdziwy człowiek, którego uczucia możesz zranić.

Internet daje wielkie możliwości jego użytkownikom. Możesz kreować swój wizerunek za jego pośrednictwem. Zmieni się on w zależności od tego, jaki materiał o sobie udostępnisz czy jaką stronę „polubisz”. Nie wszystko jednak podlega twojej kontroli — inni użytkownicy mogą zamieścić twoje zdjęcie czy napisać o tobie złośliwy komentarz. Staraj się chronić przed takimi sytuacjami nie tylko poprzez odpowiednie ustawienia twoich profili czy prośby o skasowanie materiałów. Przede wszystkim przez ranienie innych nie zachęcaj internautów do działania na twoją szkodę.

POMYSŁ NA LEKCJĘ

Wizerunek w sieci jest równie ważny jak strój, w którym chodzimy na co dzień. Treści, które zamieszczamy w internecie kształtują opinie na nasz temat silniej niż poglądy wygłaszane w miejscach publicznych czy sposób zachowania się. Jeśli zatem zależy nam na dobrej opinii i staramy się atrakcyjnie wyglądać, dlaczego nie zadbać o sposób, w jaki prezentujemy samych siebie w portalach społecznościowych? Warto jednak pamiętać, że wszystkie informacje, które zamieścimy, mogą zostać zweryfikowane przez znajomych.

Cele operacyjne

Uczestnicy i uczestniczki:

- rozumieją, że podejmowane przez nich aktywności w internecie są obserwowane i oceniane przez innych;

- wiedzą, że ich wizerunek w sieci zależy nie tylko od informacji zamieszczonych na portalach społecznościowych, ale również od innych aktywności, jakie podejmują w sieci;
- rozumieją szanse i zagrożenia związane z kreowaniem swojego wizerunku w sieci;
- potrafią krytycznie analizować wizerunki kreowane przez inne osoby;
- wiedzą, w jaki sposób modyfikować swój wizerunek w sieci, aby osiągnąć pożądane efekty.

Przebieg zajęć

1.

Czas: 20 min

Forma: dyskusja

Pomoce: komputer, rzutnik multimedialny, **prezentacja „Wizerunek w sieci”**

Przeanalizuj wraz z uczestnikami zajęć profile z portalu społecznościowego zamieszczone w **prezentacji „Wizerunek w sieci”**. Poproś uczestników zajęć, aby wyobrazili sobie, że Małgosia i Michał niebawem idą do liceum.

Zadaj pytanie: jakie informacje możemy zdobyć dzięki analizie czyjegoś profilu w mediach społecznościowych?

Zadaj pytanie: „Co Małgosia i Michał powinni zmienić w swoich profilach, zanim zaproszą do grona znajomych nowych kolegów z klasy w liceum?”.

Jako pytania pomocnicze rozważ:

- Czy profil Małgosi sprawia, że mamy ochotę się z nią zaprzyjaźnić? Dlaczego?
- Czy wizerunek, który tworzy na swoim profilu Małgosia jest spójny?
- Czy na podstawie profilu Małgosi możemy przypuszczać, jakie są cechy jej charakteru?
- Które elementy profilu Małgosi mogą zostać odebrane jako infantylne?
- O czym mogą świadczyć błędy ortograficzne, które popełnia Małgosia?
- Małgosia w nowej szkole pozna wiele osób, które wyrobią sobie opinię na jej temat w dużej mierze dzięki analizie jej profilu. Jaka może być reakcja nowo poznanych kolegów, jeśli okaże się, że nie wszystkie informacje zawarte w profilu są prawdziwe? Czy reakcja będzie zależała od tego, jaki rodzaj informacji okazał się niezgodny z prawdą?
- Czy profil Michała sprawia, że mamy ochotę się z nim zaprzyjaźnić? Dlaczego?
- Czy wizerunek, który tworzy na swoim profilu Michał jest spójny?
- Czy na podstawie profilu Michała możemy przypuszczać, jakie są cechy jego charakteru?
- Które elementy profilu Michała mogą zostać odebrane jako infantylne?
- Które informacje podane w profilu Michała wzajemnie wykluczają się?

- Michał w nowej szkole pozna wiele osób, które wyrobią sobie opinię na jego temat w dużej mierze dzięki analizie jego profilu. Jeśli okaże się, że nie wszystkie informacje zawarte w profilu są prawdziwe, fałszywość których elementów skompromituje Michała w oczach nowo poznanych kolegów?

2.

Czas: 10 min

Forma: praca w grupach

Pomoce: **karta pracy „Kim jestem w internecie?”**

Podziel uczestników zajęć na 5 grup. Każdy zespół powinien otrzymać wydruk **karty pracy „Kim jestem w internecie?”**. Poproś grupy o wypisanie elementów, które mogą decydować o wizerunku w sieci oraz w życiu codziennym, a także o wskazanie, w jaki sposób elementy te mogą tworzyć nasz obraz w oczach innych.

Co decyduje o moim wizerunku? ubiór	W jaki sposób? - modny — jestem zawsze na czasie z modą niechlujny — jestem luzakiem, nie przejmuję się
sposób zachowania się	wyzywający — chcę zwrócić na siebie uwagę - głośny — chcę zawsze być widoczny
Przykładowo:	- zdecydowany — zawsze stawiam na swoim - kulturalny — zależy mi na dobrej opinii starszych
opcja „lubię to” na Facebooku	- pokazuję, jakie mam zainteresowania pokazuję, że mam poczucie humoru i dystans
sposób, w jaki pisze się maile	pokazuję, że jestem w jakąś sprawę zaangażowany - pokazuję, że jestem kulturalny - pokazuję, że jestem konkretny
	- pokazuję, że potrafię przekonać do swoich racji

Zwróć uwagę uczestników zajęć na pytanie zamieszczone na dole karty pracy: „Czy wizerunek w sieci powinien odpowiadać temu, jacy jesteśmy w życiu codziennym?”. Poproś o zastanowienie się nad tą kwestią.

3.

Czas: 15 min

Forma: dyskusja

Pomoce: tablica, kreda lub marker

Poproś kolejne grupy o zaprezentowanie wyników pracy. Pozostałych uczestników zajęć zachęć do wygłaszania uwag i komentarzy.

Zapisz na tablicy najczęściej wymieniane przez uczestników zajęć elementy decydujące o wizerunku w życiu codziennym oraz w sieci.

Zadaj pytanie: Czy wizerunek w sieci powinien odpowiadać temu, jacy jesteśmy w życiu codziennym?

Jako pytania pomocnicze rozważ:

- W jaki sposób portale społecznościowe mogą pomóc w kreowaniu własnego wizerunku?
- W jaki sposób portale społecznościowe mogą utrudnić kreowanie własnego wizerunku?
- W jaki sposób można zmieniać swój wizerunek za pomocą portali społecznościowych?
- Jakie konsekwencje może mieć kłamstwo w internecie?

Ewaluacja

Czy po przeprowadzeniu zajęć ich uczestnicy i uczestniczki:

- potrafią świadomie kreować swój wizerunek w portalach społecznościowych?
- wiedzą, że o ich wizerunku decydują nie tylko zamieszczone przez nich informacje, ale również sposób, w jaki zostaną one odebrane i zinterpretowane przez innych?
- pamiętają o konieczności selekcji informacji zamieszczanych w internecie na swój temat?
- wiedzą, że wszystkie podejmowane przez nich w internecie aktywności mogą mieć wpływ na ich wizerunek w sieci?

Opcje dodatkowe

Zajęcia mogą zostać rozszerzone o stworzenie poradnika „10 wskazówek na temat tego, jak dbać swój o wizerunek w portalach społecznościowych”. Podziel uczestników na 5 grup. Każdy z zespołów powinien opracować poradnik w punktach na papierze dużego formatu.

Przykładowo:

- uważaj, które elementy oznaczasz jako „lubię to!”
- nie zamieszczaj kompromitujących cię zdjęć
- nie obrażaj innych
- nie próbuj stworzyć wrażenia, że jesteś kimś innym niż w rzeczywistości
- ...

MATERIAŁY

Prezentacja „Wizerunek w sieci”.

Karta pracy „Kim jestem w internecie?”.

ZADANIA SPRAWDZAJĄCE

Zadanie 1.

Profile w portalach społecznościowych z reguły posiadamy po kilka lat. Często codziennie je aktualizujemy lub oznaczamy nowe linki i zmieniamy zainteresowania. Nasze gusta i upodobania zmieniają się jednak z biegiem lat. W efekcie tego, po upływie pewnego czasu, nasze profile mogą zawierać elementy niespójne z wizerunkiem, który staramy się aktualnie tworzyć. Niektóre z nich mogą zwyczajnie nas ośmieszać w oczach znajomych. Często dzieje się tak w przypadku zdjęć, które zamieściliśmy jeszcze w szkole podstawowej, zadeklarowanych wówczas hobby i grup tematycznych, do których dołączyliśmy.

Zakładając, że poniższe osoby świadomie kreują pewien obraz samych siebie, wskaż te informacje, które wydają się zaskakiwać w poszczególnych profilach oraz sprawiają, że ich właściciele stają się mało wiarygodni. Postaraj się „wczuć” w kolejne postacie, pomyśl, na jakim wizerunku może im zależeć, a które informacje sprawiają, że jego osiągnięcie nie jest możliwe.

Przypadek A: Anka

Wiek: 13

O sobie: uwielbiam zakupy, szczególnie jak mam kupić kosmetyki, mogę siedzieć w sklepie godzinami i wypróbować wszystkie. Poza tym siedzę w domu i oglądam seriale (**House, my love!**), trochę gram na komputerze i siedzę na fejsie.

- ☐ Zainteresowania: nowe marki kosmetyków

- ☒ Pasje: rowery górskie
- ☒ Ulubiony sposób spędzania wolnego czasu: teatr
- ☐ Lubię: shopping, shopping, shopping!
- ☐ Ulubione cytaty: Pieniądze szczęścia nie dają. Dopiero zakupy. (Marilyn Monroe)
- ☒ Ulubione cytaty: Komuniści są jak krokodyle, które kiedy otwierają paszcze, nie wiemy – uśmiechają się, czy chcą nas pożreć. (Winston Churchill)
- ☐ Idol: Coco Chanel
- ☐ Mój autorytet: Naomi Klein
- ☐ Muzyka: Lady Gaga
- ☐ Słucham: Shakira
- ☒ Ulubiony zespół: Behemot
- ☐ Ulubiona strona: www.nowinki-kosmetyczne.pl
- ☐ Moje miejsce w sieci: www.perfekcyjnymakeup.com
- ☐ Lubię: www.gry-online.pl
- ☒ Polecam: www.portalhistoryczny.pl

Przypadek B: Wuwoooo

Wiek: 14

O sobie: Nic wam nie powiem. Kto mnie zna, wie kim jestem. Kto mnie nie zna, ten się nie dowie. Jedno słowo wystarczy: hardkorrrrr!

- ☐ Pasje: ostra muza
- ☐ Ulubiony sposób spędzania wolnego czasu: jazda bez trzymanki!!!
- ☒ Zainteresowania: spanie
- ☐ Lubię: szybkie fury
- ☒ Ulubione cytaty: Zakochaj się, a każdy wszędzie, wszystkie rzeczy, wszystkie słowa oznaczać będą „miłość”. To samo dzieje się, kiedy kogoś utracisz. (Jonathan Carroll)
- ☐ Ulubione cytaty: Lepiej skrócić o głowę niewinnego niż zawahać się podczas wojny. (Józef Stalin)
- ☐ Idol: Robert Kubica
- ☐ Mój autorytet: Krzysztof Hołowczyc
- ☒ Słucham: Kasia Nosowska
- ☐ Ulubiony zespół: AC/DC
- ☒ Muzyka: Britney Spears
- ☐ Ulubiona strona: www.szybkiewozy.pl
- ☐ Lubię: www.adrenalina.com
- ☒ Moje miejsce w sieci: www.najslodszepieskinaswiecie.pl
- ☐ Polecam: www.rajdy-w-polsce.pl

Przypadek C: Alicja

Wiek: xxxxxx

O sobie: piszę... dużo... najczęściej do szuflady... ale może kiedyś, ktoś znajdzie te moje okruszki... lubię siedzieć z kubkiem gorącej czekolady (koniecznie z cynamonem!) i gapić się w okno... mam za oknem świerk, który z każdym rokiem rośnie... zaraz nie będę widzieć słońca...

- ☐ Pasję: czekolada
- ☐ Lubię: cisza
- ☐ Zainteresowania: książki — im starsze, tym lepsze
- ☒ Ulubiony sposób spędzania wolnego czasu: rajdy motocyklowe
- ☐ Ulubione cytaty: Wiesz... gdy się jest bardzo smutnym, lubi się zachody słońca... (Antoine de Saint-Exupéry)
- ☒ Ulubione cytaty: Jestem mężczyzną — to znaczy ślepcem. Jak wszyscy przede mną, tak i ja zwałem się do dołu na łeb, na szyję. Ożeniłem się. (Nikos Kazantzakis)
- ☐ Idol: Maria Pawlikowska-Jasnorzewska
- ☐ Mój autorytet: Budda
- ☐ Muzyka: Grzegorz Turnau
- ☒ Słucham: Metallica
- ☐ Ulubiony zespół: Stare Dobre Matżeństwo
- ☐ Moje miejsce w sieci: www.biuroliterackie.pl
- ☐ Polecam: www.cytaty.pl
- ☒ Codziennie wchodzę na: www.kwejk.pl
- ☒ Lubię: www.plotek.pl

SŁOWNICZEK

- **netykieta**: zwyczajowy zbiór zasad kulturalnego zachowania w internecie.
- **wizerunek**: sposób, w jaki ktoś postrzega sam siebie lub jak widzą go inne osoby.
- **media społecznościowe**: różnorodne narzędzia umożliwiające użytkownikom internetu rozbudowaną interakcję. W zależności od charakteru tej interakcji wyróżniamy wśród nich fora, czaty, blogi, portale społecznościowe, społeczności gier sieciowych, serwisy crowdfundingowe i wiele innych.
- **spam**: niechciane, niepotrzebne, niezamówione wiadomości elektroniczne. Zwykle wysyłane za pośrednictwem e-maila i dużych serwisów społecznościowych. Spam ma najczęściej (ale nie zawsze) charakter reklamowy.
- **trollowanie**: (inaczej: trolling), ośmieszanie lub obrażanie rozmówców w internecie poprzez wysyłanie napastliwych, nieuprzejmych i często nieprawdziwych przekazów. Osobę trollującą nazywamy trollem. Trolle stosują różne techniki mające na celu zirytowanie innych i wywołanie jałowej kłótni.
- **zaśmiecanie sieci**: niepotrzebne umieszczanie w internecie treści, które już się tam znajdują albo materiałów nie posiadających żadnej wartości.

CZYTELNIA

- Kosedowski Marcin, **Zadbaj o swój wizerunek na Facebooku** [online], „PC World”, [dostęp: 31.12.2012], Dostępny w Internecie: <http://www.pcworld.pl/news/377106/Zadbaj.o.swoj.wizerunek.na.Facebooku.html>.
- Dołżycka Natalia, **Jak się piszesz, tak Cię widzą. Jak dbać o wizerunek w social media?** [online], „Socjomania”, [dostęp: 31.12.2012], Dostępny w Internecie: <http://socjomania.pl/jak-sie-piszesz-tak-cie-widza-jak-dbac-o-wizerunek-w-social-media/>.
- Gubernat Barbara, **O jeden wpis za daleko** [online], [dostęp: 13.02.2013], Dostępny w Internecie: <http://panoptikon.org/wiadomosc/o-jeden-wpis-za-daleko>.

Tekst: Urszula Dobrowolska, scenariusz: Michał Wysocki, konsultacja merytoryczna: Damian Muszyński. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/kim-jestem-w-internecie/>.

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Cyfrowa Przyszłość, dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawa programowa:

Język polski, III poziom edukacyjny

Cele kształcenia

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.